

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER

EDIȚIA 2018-2019 / ETAPA a II-a – 15 martie 2019

COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA a VIII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele care urmează, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte.

A. Conform datelor remise publicității de către Romsilva, cea mai bătrână pădure din țara noastră este pădurea Mociar de lângă localitatea Nădașa din Județul Mureș.

Pădurea este situată în apropierea șoselei care face legătura cu stațiunea turistică Sovata, fiind străjuită de dealuri domoale acoperite cu pajiști și păduri. Aici, la mică distanță de orașul Reghin, și între satele Salavăstru, Beica de Jos și Gurghiu, undeva la altitudinea de circa 400 metri se întinde pădurea Mociar, care are o suprafață de circa 48 de hectare.

Pădurea Mociar a fost studiată de-a lungul timpului de către numeroși biologi care au declarat unanim că aceasta este cea mai bătrână pădure din România. Pe baza cercetărilor de teren, aici au fost identificați circa 300 de arbori, în speță fagi și stejari care au vârste cuprinse între 650-720 ani.

Aproximativ jumătate din stejarii multisecolari au murit practic de bătrânețe, fiind uscați, dar nu au fost încă tulburați de intervenția omului. Există și un număr îmbucurător de stejari mai tineri, cu vârste cuprinse între 400 și 500 de ani. Pădurea este relativ rară și situată într-o zonă mlăștinoasă, cu multe bălți.

Deși pădurea este relativ bine protejată, din nefericire nu se poate spune același lucru și despre salvarea rezervației floristice, căci deseori ciobanii vin și pasc oile în interiorul pădurii, activitate interzisă de lege, dar nerespectată și care distruge multe specii de plante rare. Fauna este tipică pădurilor colinare din Transilvania, la Mociar fiind prezenți mistreții, căprioarele, vulpile, bursucii, iepurii, diverse rozătoare, precum și numeroase specii de păsări.

(Cea mai bătrână pădure din România – Pădurea Mociar, text preluat de pe site-ul <https://identitatea.ro>, sursa: cunoastelumea.ro)

B. În preajma unei păduri străvechi se privea în iaz moara lui Călifar. Se privea, de când se ținea minte în bătrânii satului din cealaltă margine a pădurii, și Călifar era „moș Călifar” din vremi uitate. [...]

În Alăutești, în nopțile de vreme rea, torcătoarele spuneau, înviind focul, că moș Călifar își vânduse sufletul Satanei pentru nu știu câte veacuri și viață; că Ucigă-l Crucea întinsese în iazul morii, sufletelor creștinești, un laț vrăjit; și că morarul procopsea, cu bogățiile cu care Diavolul ispiti pe Domnul Hristos, pe oricine le poftea și venea ca să le ceară. [...] Și câte nu se mai spuneau! Câți îndrăzneți, din sat și de pe aiurea, furați de minți, prostiți de Naiba și sorbiți de iazul fermecat, nu erau de pomenire șezătorilor din Alăutești! Și frica nevoiașilor se înghesuia pe lângă vatra pălpâitoare; iar curajul voinicilor stătea drept, cu mâna în pieptar: nouros, gânditor și pare că gata de-o încercare.

Printre cei voinici era și Stoicea. Stejar în port, oțel în braț, isteț cât vrei; însă copil din flori, biet Stoicea: nici tu tată, nici tu mamă, nici tu stare părintească. Îl găsisse răposatul popa Radu, în tinda bisericii, la o lună după moartea preotesei și-l luase în casa-i pustiită. Dar Stoicea nu se făcuse nici de șase ani și popa Radu își urmase soția în pământ. De atunci sărmanul Stoicea crescuse pe la pragurile tuturor – copil din flori și de pripas. Și azi era voinicul Stoicea. Dar cine te vrea de genere, când ai crescut din mila satului și când păzești vitele celor cu fete de măritat? De

aceea Stoicea vedea bine ca nu se putea căpătui în sat la el; și de multă vreme gândurile lui pribegeau prin negura pădurii spre moara lui Călifar.

„Adicăte, ce ar fi să fac o încercare?... Ce am și ce-o să pierd! Părinți nu, rude nu, drag nu sunt nimănu... în lumea întreagă, sunt eu de capul meu... De altă parte, slab de înger nu mă știu; stafii și pricolici n-am văzut niciodată, de atâta vreme de când pasc eu cireada satului, pe la Saele, pe la Cimitirul Vechi, prin Câmpul Pârcălabului și pe unde vrei... [...] M-am hotărât: mâine de dimineață slobod cireada în luncă și-o iau razna, prin pădure, spre moara lui Călifar.”

Și Stoicea așa a făcut. A doua zi, când soarele se învârtea și se suia, rotoghilă arsă în foc, pe dealul Alăuteștilor, Stoicea băgă cireada în luncă, aruncă ipingea pe umăr, ciomagul pe ipingea, și pieri într-un fluier, pe sub goruni.

Prin pădure nu erau poteci. Stoica mergea de-a-ntregul. Pe unde agurizarii înfrăteau prea strâns și-l încurcau, Stoicea scotea cuțitul. Punctul către care se îndrepta era miazănoapte. Din câte auzise, dacă țineai drept spre miazănoapte într-o jumătate de zi ajungeai la moară. După multă și anevoioasă cale, Stoicea ieși într-un luminiș în mijlocul căruia un stejar lăsa brațe noduroase și bătrâne peste un norod de deditei. Ostenit și pare că uns la inimă de aleanul florilor, Stoicea își muie mijlocul, își întinse ipingea și se culcă, cu soarele la sfârșul opincilor: „Când mi-o veni până la ochi o să mă deștepte”. Stoicea dormi un pui de somn cât se târăște umbra de un stat de om, și când razele îl înțepară în pleoape se deșteptă. Se sculă înviorat și se afundă iar în întunericul pădurii și printre făcliile pe care soarele le turna, întoarse cu flăcările în jos. Când trecuse bine de amiază, lui Stoicea îi năzări, printre copacii ce dădeau deval, o sclipitură ca de brici. Era iazul morii lui Călifar.

(Gala Galaction, Moara lui Călifar)

C. — Blanca, află că din leagăn

Domnul este al tău mire,
Căci născută ești, copilă,
Din nevrednică iubire.

Mâini în schit la sfânta Ana
Vei găsi la cel din stele
Mângâierea vieții tale,
Mântuirea feței mele.

— Nu voi, tată, să usuce
Al meu suflet tânăr, vesel:
Eu iubesc vânatul, jocul;
Traiul lumii alții lese-l.

Nu voi părul să mi-l taie,
Ce-mi ajunge la călcâie,
Să orbesc citind pe carte
În fum vânăt de tămâie.

— Știi mai bine ce-ți priește,
Las' de-a lumii orice gând,
Mâini în zori de zi pleca-vom
Către schitul vechi și sfânt.

Ea aude – plânge. Parcă
Îi venea să plece-n lume,
Dusă de pustie gânduri
Și de-un dor fără de nume.

.....
Pe cărări pierdute-n vale
Merge-n codri făr' de capăt,
Când a serei raze roșii
Asfințind din ceruri scapăt.

Umbra-n codri ici și colo
Fulgerează de lumine...
Ea trecea prin frunza-n freamăt
Și prin murmur de albine;

În mijloc de codru-ajunse
Lângă teiul nalt și vechi,
Unde-izvorul cel în vrajă
Sună dulce în urechi.

De murmur duios de ape
Ea trezită-atunci tresare,
Vede-un tânăr, ce alături
Pe-un cal negru stă călare.

Cu ochi mari la ea se uită,
Plini de vis, duioși plutind,
Flori de tei în păru-i negru
Și la șold un corn de-argint.

Și-ncepu încet să sune,
Fermecat și dureros –
Inima-i creștea de dorul
Al străinului frumos.

Părul lui i-atinge părul,
Și atunci c-obrazul roș
Ea apleacă gene lunge
Peste ochii curvioși.

.....

La castel în poartă calul
Stă a doua zi în spume,
Dar frumoasa lui stăpână
A rămas pierdută-n lume.

(Mihai Eminescu, *Făt-Frumos din tei*)

STANDARD

- După cum rezultă din textul A, pădurea Mociar se află la mică distanță de orașul:
a. Sovata; b. Salavăstru; c. Reghin; d. Gurghiu.
- Conform informațiilor prezentate în textul A, cei mai bătrâni arbori din pădurea Mociar au:
a. 400 de ani; b. 300 de ani; c. 650-720 de ani; d. 400-500 de ani.
- În mijlocul luminișului prin care trece Stoicea, personajul din textul B, este:
a. un stejar; b. un aguridar; c. un tei; d. un arțar.
- Stoicea, personajul din textul B, ajunge la moara lui Călifar:
a. dimineața; b. după-amiază; c. seara; d. noaptea.
- Indicii temporali din textul C fac referire la:
a. o singură noapte; b. o zi și o noapte; c. trei zile; d. o singură zi.
- Sinonimul potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența: *de multă vreme gândurile lui pribegeau prin negura pădurii spre moara lui Călifar* este:
a. rătăceau; b. mergeau; c. se aflau; d. hoinăreau.
- În secvența: *Printre cei voinici era și Stoicea. Stejar în port, oțel în braț, isteț cât vrei; însă copil din flori, biet Stoicea: nici tu tată, nici tu mamă, nici tu stare părintească.*, unul dintre cuvintele folosite cu sens figurat este:
a. copil; b. stejar; c. mamă; d. stare.
- Numărul subiectelor din secvența următoare: *În Alăutești, în nopțile de vreme rea, torcătoarele spuneau, înviind focul, că moș Călifar își vânduse sufletul Satanei pentru nu știu câte veacuri și viață.* este:
a. doi; b. trei; c. patru; d. cinci.
- În următoarea secvență din textul B: *Prin pădure nu erau poteci. Stoica mergea de-a-ntregul. Pe unde agurizarii înfrăteau prea strâns și-l încurcau, Stoicea scotea cuțitul.* există:
a. cinci predicte verbale;
b. un predicat nominal și patru predicte verbale;
c. trei predicte verbale și două predicte nominale;
d. două predicte verbale și trei predicte nominale.

- 10.** Funcțiile sintactice și valorile morfologice ale cuvintelor subliniate în versurile: — *Nu voi, tată, să usuce/ Al meu suflet tânăr, vesel:/ Eu iubesc vânatul, jocul;/ Traiul lumii altii lese-l.* sunt:
- subiect, substantiv comun; atribut adjectival, adjectiv pronominal posesiv; atribut substantival genitival, substantiv comun; complement direct, pronume nehotărât;
 - fără funcție sintactică, substantiv comun; atribut pronominal, pronume posesiv; atribut substantival genitival, substantiv comun; subiect, pronume nehotărât;
 - subiect, substantiv comun; atribut adjectival, adjectiv pronominal posesiv; atribut substantival genitival, substantiv comun; subiect, pronume nehotărât;
 - fără funcție sintactică, substantiv comun; atribut adjectival, adjectiv pronominal posesiv; atribut substantival genitival, substantiv comun; subiect, pronume nehotărât.
- 11.** Prin contragerea propoziției subordonate din secvența: *Parcă/ Îi venea să plece-n lume,/ Dusă de pustie gânduri/ Și de-un dor fără de nume.* se obține următoarea funcție sintactică:
- complement direct;
 - subiect;
 - complement indirect;
 - nume predicativ.
- 12.** În fraza *Pădurea Mociar a fost studiată de-a lungul timpului de către numeroși biologi care au declarat unanim că aceasta este cea mai bătrână pădure din România.* propozițiile subordonate sunt, în ordine:
- atributivă, completivă directă;
 - atributivă, completivă indirectă;
 - atributivă, subiectivă;
 - atributivă, atributivă.
- 13.** Prin expansiunea cuvântului subliniat în secvența: *De murmur duios de ape/ Ea trezită-atunci tresare.* se obține o subordonată:
- predicativă;
 - atributivă;
 - subiectivă;
 - completivă directă.
- 14.** În următoarea secvență din textul C: *În mijloc de codru-ajunse/ Lângă teiul nalt și vechi,/ Unde-izvorul cel în vrajă/ Sună dulce în urechi.* apare, ca figură de stil dominantă:
- comparația;
 - epitetul;
 - enumerația;
 - personificarea.
- 15.** Măsura versurilor din ultima strofă a textului C este:
- 8 silabe;
 - 9 silabe;
 - 10 silabe;
 - 11 silabe.
- 16.** Modul dominant de expunere din textul C este:
- narațiunea;
 - descrierea;
 - monologul liric;
 - monologul narativ.

EXCELENȚĂ

- 17.** În relație cu textul B, titlul sugerează un spațiu:
- precis localizat, fără caracteristici neobișnuite;
 - straniu, în care sunt posibile evenimente inexplicabile;
 - vizitat frecvent de oamenii din sat;
 - în care se petrec evenimente normale.
- 18.** Următoarea afirmație este corectă:
- Textul A este un fragment dintr-o operă literară.
 - În textul B apare un narator subiectiv.
 - În textele A și B se face referire la păduri vechi, cu arbori bătrâni.
 - Toate textele sunt literare.

Itemii 1-16 se notează cu câte 5 puncte fiecare; itemii 17-18 se notează cu câte 10 puncte fiecare.
Total: 100 de puncte.

BAREM DE CORECTARE

Limba și literatura română

Clasa a VIII-a

Etapa a II-a

Item	Răspuns	Punctaj
1	c	5
2	c	5
3	a	5
4	b	5
5	b	5
6	a	5
7	b	5
8	a	5
9	a	5
10	d	5
11	b	5
12	a	5
13	b	5
14	b	5
15	a	5
16	b	5
17	b	10
18	c	10
Total		100